

Hva påvirker beslutningen om å undersøke en bekymringsmelding?

Et studie på hvordan saksfaktorer påvirker beslutninger hos barneverntjenesten

Kirsten Buck Rustad*, Øivin Christiansen**, Sturla Fossum*, Karen J. Havnen**, Camilla Lauritzen*, Svein Arild Vis*

*RKBU Nord

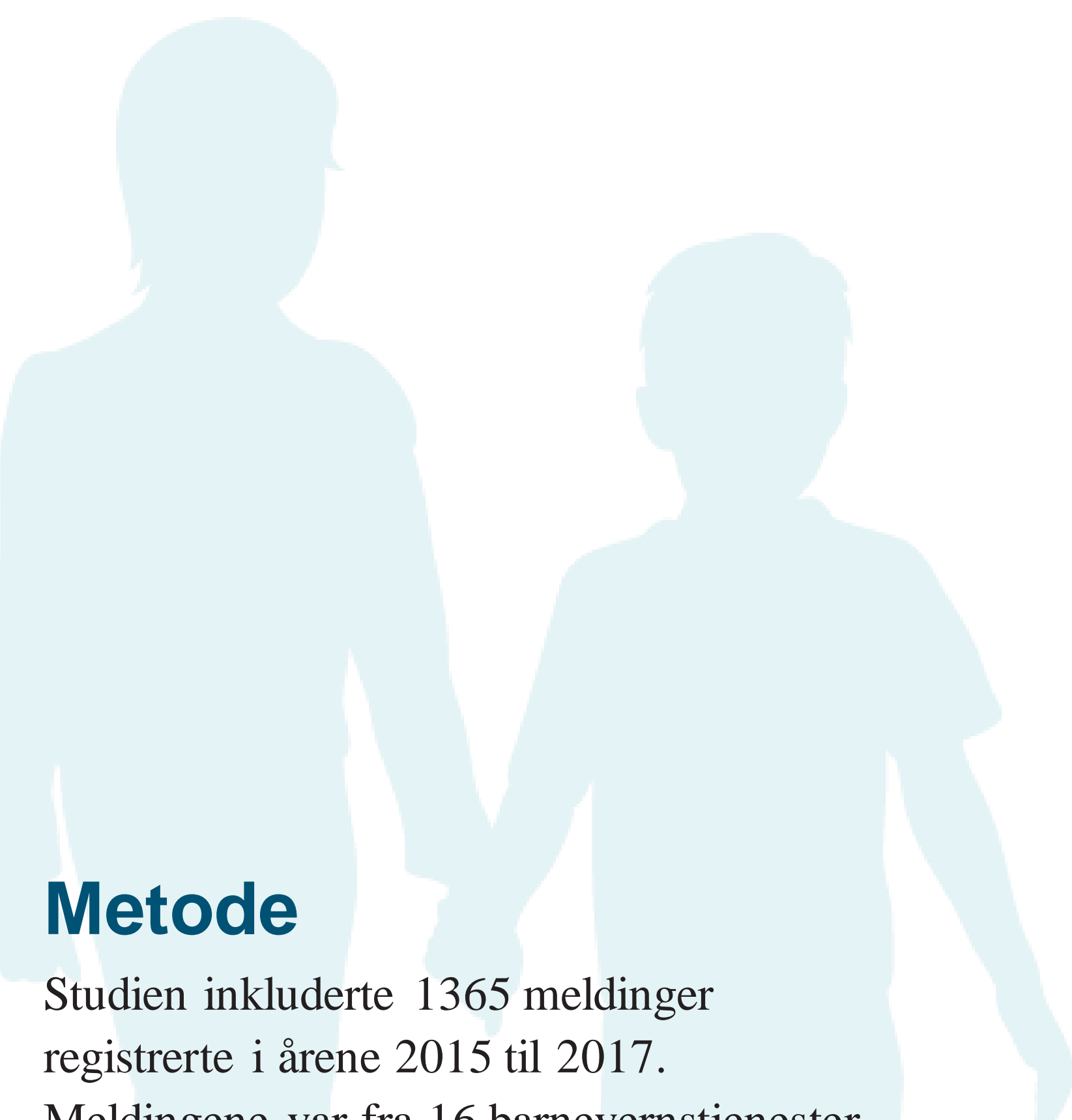
**NORCE

kontaktperson: Stipendiat Kirsten Buck Rustad

e-post: kirsten.b.rustad@uit.no

Innledning

Beslutningen om å henlegge eller undersøke en bekymringsmelding kan sees på som første trinn i en sorteringsprosess hvor formålet er å unngå unødvendig inngripen i en familie, men også unødvendig bruk av barneverntjenestens ressurser. Det er store forskjeller i undersøkelsesrater mellom kommuner. Forskning har vist ulikheter i hvordan barneverntjenestene behandler meldinger og undersøkelser¹. Samtidig er det gjort få undersøkelser på hvilken rolle innholdet i bekymringsmeldinger og kjennetegn ved meldinger, spiller i beslutningene.

Metode

Studien inkluderte 1365 meldinger registrerte i årene 2015 til 2017. Meldingene var fra 16 barnevernstjenester fra hele landet. Vi registrerte informasjon om barnet/familien, tidligere kjennskap til familien, hvem som var melder i tillegg til innholdet i meldingene. Bekymringene ble identifisert og plassert i en av tre kategorier inspirert av en sosialøkologisk forståelse av barnets situasjon². I tillegg til å analysere innholdet i meldingene, har vi gjennomført en flernivå-analyse med logistisk modell som tar høyde for ulikhetene mellom barnevernstjenestene.

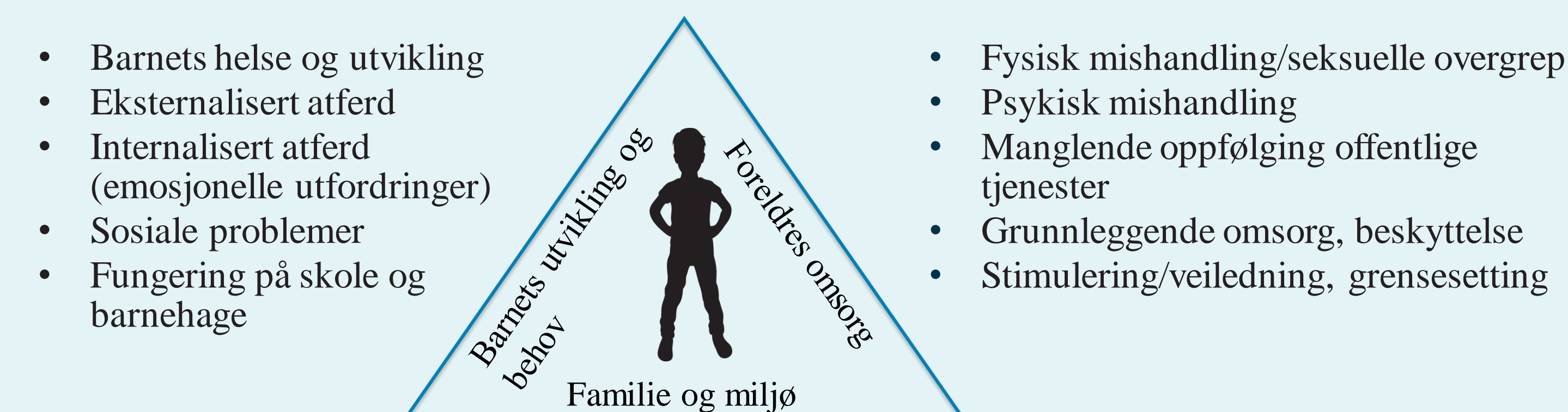
Resultater*

- 82.3% av alle meldingene ble undersøkt. Undersøkelsesraten mellom tjenestene varierte fra 56 til 96%.
- Barn i de undersøkte sakene var yngre (M=8.90) enn barna i de henlagte sakene (M=9.97).
- 39% av barna hadde innvandringsbakgrunn. Barn med innvandrerbakgrunn var definert som barn født i utlandet, eller som hadde en eller to foreldre født i utlandet.
- Omtrent halvparten av alle barna hadde tidligere vært meldt til barnevernet, og 28% hadde tidligere hatt barnevernstiltak.
- Bekymring for grunnleggende omsorg og manglende beskyttelse forekom oftest (28.1%)
- 17.8 % av sakene inneholdt bekymring om vold eller seksuelle overgrep.

Analyse hvor alle variabler inngår viser hvilke variabler som individuelt signifikant påvirker terskelen for undersøkelse :

- Bekymringer som er alvorlige, spesifikke og/eller synlige øker terskelen for henleggelse:
 - Bekymringer om vold/seksuelle overgrep, vold i hjemmet/barnet vitne til vold.
 - Bekymringer om foreldres helse/utslittethet/stressende livshendelser samt dårlig økonomi/dårlig bolig og arbeidsforhold.
- Tidligere meldinger senker terskelen for henleggelse.

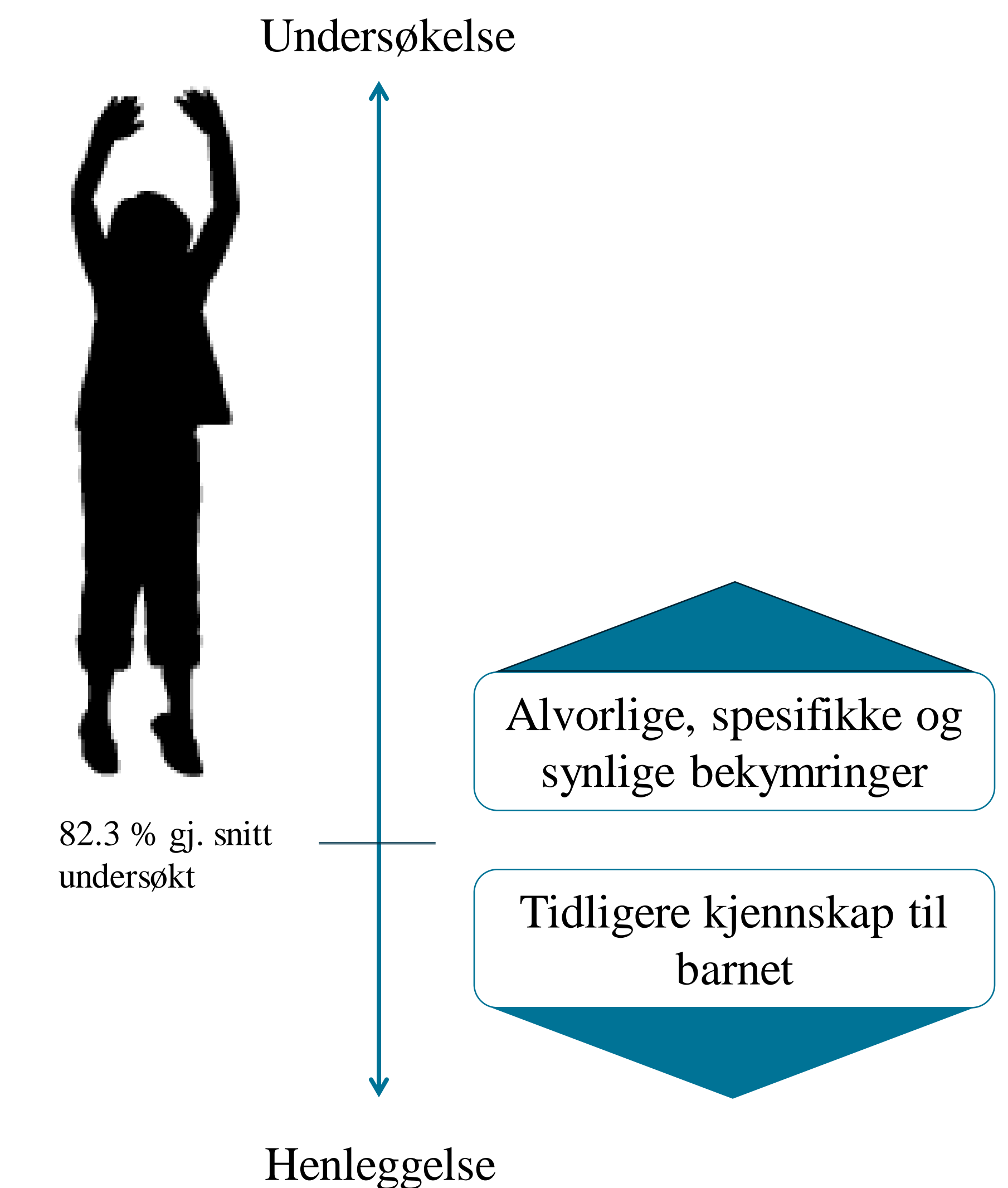
Figur 1: En sosialøkologisk forståelse for barnets situasjon
(Basert på Assessment Framework²)

- Foreldres helse, utslitt, stressende livshendelser
- Rusmisbruk
- Kriminalitet
- Foreldres konflikt
- Vold i hjemmet/barn vitne til vold
- Sosialt nettverk, integrering
- Økonomi, hjem, arbeidsforhold

* Fullstendige resultater er i en publiseringsprosess

Figur 2: Modell som viser saksfaktorens påvirkning på beslutning om henleggelse eller undersøkelse av bekymringsmeldinger

Diskusjon/oppsummering

- Bekymringene som øker sannsynlighet for undersøkelse er også identifisert i internasjonal forskning fra andre typer barnevernssystemer. Funnet som viser at tidligere kjennskap til barnet minsker sannsynlighet for henleggelse, avviker fra forskningsfunn i andre land³.
- Tidligere meldingers effekt på beslutningen tror vi skyldes at det i Norge er et mer behovs- og velferdsorientert barnevern, enn det risikoorienterte barnevernet vi sammenligner med (USA, Storbritannia)⁴. Risiko-barnevernet har høy terskel for undersøkelse, men vil oppfatte en ny melding om samme forhold som tidligere meldt, som økt sannsynlighet for alvorlig risiko for barnet, og dermed som grunn til å igangsette undersøkelse. I det norske behovs-barnevernet er det lav terskel for undersøkelse. Meldingene blir undersøkt så lenge det er usikkerhet om barnet kan ha behov for tiltak fra barnevernet. Mangelfull eller diffus informasjon om et ukjent barns situasjon kan dermed gi grunn til undersøkelse, mens en ny melding som ikke bringer ny informasjon, kan gi grunn til henleggelse. Det er samtidig viktig å notere seg at også meldinger om barn som er kjent av barneverntjenesten fra tidligere, oftest blir undersøkt.

Dette studiet er en del av et doktorgradsprosjekt og anvender seg av data samlet inn i prosjektet «Barnevernets undersøkelsesarbeid». For mer informasjon om det opprinnelige prosjektet og rapporter: <https://uit.no/project/barnevernundersokelse>

UiT Norges arktiske universitet

Referanser:

- ¹Ellingsen, D., Pettersen, K.-S., Andersen, L., & Viblemo, T. E. (2015). *Terskler i barnevernet* (Vol. 7/2015), Lurie, J. (2015). *Barneverntjenestens arbeid med bekymringsmeldinger i Trøndelag*. Retrieved from Trondheim, Vis, S. A., Storvold, A., Skilbred, D. T., Christiansen, Ø., & Andersen, A. (2014). *Statusrapport om barnevernets undersøkelsesarbeid - høsten 2014*. Retrieved from https://bibliotek.bufo.no/BUF/101/RKBU_Nord_Statusrapport_om_barnevernets_undersokelsesarbeid.pdf
- ²British Department of Health. (2000). *Framework for the Assessment of Children in Need and their Families*. London: The Stationery Office Retrieved from <http://www.doh.gov.uk/quality.htm>
- ³Karski, R. L. (1999). Key decisions in child protective services: Report investigation and court referral. *Children and Youth Services Review*, 21(8), 643-656. doi:[https://doi.org/10.1016/S0190-7409\(99\)00044-4](https://doi.org/10.1016/S0190-7409(99)00044-4), Wells, S. J., Fluke, J. D., & Brown, C. H. (1995). The decision to investigate: Child protection practice in 12 local agencies. *Children and Youth Services Review*, 17(4), 523-546. doi:[https://doi.org/10.1016/0190-7409\(95\)00037-D](https://doi.org/10.1016/0190-7409(95)00037-D), Østberg, F. (2014). Using 'Consensual Ideology': A Way to Sift Reports in Child Welfare. *British Journal of Social Work*, 44(1), 63-80. doi:10.1093/bjsw/bcs094
- ⁴Gilbert, N., Parton, N., & Skivenes, M. (2011). *Child Protection Systems. International Trends and Orientations*. New York: Oxford University Press.